

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 15P/147/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7919204271
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Čonková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2019:7919204271.1

Uznesenie

Okresný súd Trebišov vo veci starostlivosti o maloleté dieťa F. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/X, K., v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, dieťa rodičov: matka Z. Z. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, R., t.č. S. XXXX/X, K., pr. zast. JUDr. Kristínou Malou Piovarčiovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, Košice, otec A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX R., U. republika, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Neodkladným opatrením sa určuje, že maloletá F. D., nar. XX.XX.XXXX bude dočasne plniť povinnú školskú dochádzku na T. škole X. 5, XXX XX Sečovce.

II. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde vo Frýdku-Místku, Česká republika pod sp.zn. 0Nc/9242/2019.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - (ďalej ako matka), sa návrhom doručeným súdu dňa 23.09.2019 domáhala neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne nahradí súhlas otca s prijatím maloletej na Základnú školu X. X v K., alternatívne aby súd neodkladným opatrením určil, že maloletá F. D., nar. XX.XX.XXXX bude dočasne plniť povinnú školskú dochádzku na T. škole X. 5, XXX XX K. a toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde vo Frýdku - Místku, Česká republika pod sp zn. 0 Nc/9242/2019.

2. Návrh odôvodnila tým, že sa jedná o naliehavý prípad, v ktorom je ohrozený priaznivý vývoj maloletej F., tým, že hrozí porušenie jej práva na vzdelanie a odopretie zákonnej povinnosti plnenia si povinnej školskej dochádzky, a tým ohrozenie najlepšieho záujmu dieťaťa. Ďalej uviedla, že aj keď podľa doterajšieho miesta obvyklého bydliska je vo veci samej príslušný rozhodovať súd U. republiky, F. sa v súčasnosti nachádza na K., je slovenským občanom a na K. má trvalý pobyt. Tým je daná aj druhá podmienka, teda prítomnosť dieťaťa na území štátu odlišného od štátu doterajšieho bydliska. Vzhľadom na doterajší stav, ktorý ohrozuje všestranný vývoj maloletej je nevyhnutná bezodkladná úprava pomerov účastníkov konania, predovšetkým maloletej v súlade s jej záujmom.

3. Súd sa za účelom rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia oboznámil s návrhom, s pripojenými prílohami, rodným listom maloletej, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:

4. Z rodných listov vyplýva, že maloletá F. D., nar. XX.XX.XXXX je deťa matky Z. D., nar. XX.XX.XXXX a otca A. D., nar. XX.XX.XXXX.

5. Z návrhu vyplýva, že manželstvo Z. Z. D. a A. D. nie je rozvedené. Na Okresnom súde vo Frýdku - Místku sa pod sp. zn. 42C/184/2019 vedie konania o rozvoze ich manželstva, avšak nie je ešte právoplatne skončené. Medzi účastníkmi prebieha aj konanie o úpravu výchovy a výživy k maloletým na čas pred a po rozvoze, ktoré je rovnako vedené na Okresnom súde Frýdek - Místek, pod sp.zn. 0Nc 9242/2019, ktoré tiež doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Návrhom zo dňa 16.09.2019 sa matka na Okresnom súde v Trebišove domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne zverí maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, a to do právoplatného skončenia konania o úpravu výchovy a výživy k maloletým na čas pred a po rozvoze manželstva vedenom na Okresnom súde vo Frýdku- Místku pod sp zn. 0Nc/9242/2019. Konanie je vedené pod sp. zn. 8P/144/2019, vo veci bolo rozhodnuté dňa 23.9.2019, kde súd rozhodol, že neodkladným opatrením sa maloleté deti F. zverujú do dočasnej osobnej starostlivosti matky Z., trvale bytom H. Neodkladné opatrenie platí na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní o úpravu výchovy a výživy k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva vedenom na Okresnom súde vo Frýdku - Místku, Česká republika, pod sp. zn. 0 Nc 9242/2019. V Návrhu je ďalej uvedené, že dňa 16.08.2019 matka podala na T. žiadosť o preradenie žiaka na inú školu a to zo T., a to titulom zmeny bydliska maloletej na základe v tom čase vykonateľného uznesenia o predbežnom opatrení, ktorým Okresný súd vo Frýdku - Místku nahradil súhlas otca so zemnou bydliska maloletých z adresy H.a na adresu S.

6. Z rozhodnutia T. zo dňa 16.08.2019 vyplýva, že maloletá F. bola prijatá od 01.09.2019 do 2. ročníka základnej školy, kam maloletá riadne nastúpila a plní si povinnú školskú dochádzku. Otec však emailom dňa 16.08.2019 kontaktoval riaditeľku Mgr. C. a vyslovil svoj nesúhlas s prihlásením maloletej na základnú školu v K.. Následne zaslal riaditeľke školy aj odvolanie voči rozhodnutiu o prijatí maloletej do školy, ktoré doručil poštou dňa 30.08.2019. O odvolaní otca doposiaľ rozhodnuté nebolo.

7. Podľa článku 20 (predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení) Nariadenia Brusel II bis - Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z. 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, podľa ktorého v nalievavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu. Platnosť opatrení uvedených v ods. 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané. V nadväznosti na to rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 2. apríla 2009 C -523/2007 (45-65) konštatuje, že už zo samotného znenia čl. 20 ods. 1 vyplýva, že prijatie opatrení v oblasti rodičovských práv a povinností súdmi členského štátu, ktoré nemajú právomoc rozhodnúť vo veci samej, podlieha splneniu troch kumulatívnych podmienok a síce:

- dané opatrenia musia byť nalievavé
- musia byť prijaté vo vzťahu k osobám alebo k majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte, kde sídli súd, na ktorom sa začalo konanie,
- musia mať dočasný charakter.

Tieto opatrenia sa môžu použiť vo vzťahu k deťom, ktoré síce majú obvyklý pobyt v jednom členskom štáte a sú v situácii, ktorá môže závažným spôsobom poškodiť ich blaho, vrátane ich zdravia a vývoja, a ktorá preto odôvodňuje okamžité prijatie ochranných opatrení. Dočasnosť týchto opatrení vyplýva zo skutočností, že v zmysle článku 20 ods. 2 nariadenia prestávajú byť účinné, keď súd členského štátu, ktorý má právomoc rozhodnúť vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považuje za vhodné.

8. Matka sa podaným návrhom domáha dočasného nariadenia neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletú F. a to, že maloletá F. bude dočasne plniť povinnú školskú dochádzku na ZI. a to do právoplatného skončenia konania vedenom na Okresnom súde vo Frýdku -Místku, pod sp.zn. 0Nc/9242/2019.

9. Predpokladom toho, aby súd mohol o návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodnúť, je splnenie procesných podmienok.

10. V prejednávanej veci ide o vec s cudzím prvkom.

11. Slovenská republika a Česká republika, sú členmi Európskej únie.

12. Pokiaľ má súd skúmať a vyriešiť otázku svojej právomoci vo veci s cudzím prvkom (ktorý môže byť daný vzhľadom na účastníkov konania, predmet sporu alebo okolnosti vyplývajúce z predmetu), musí vychádzať z práva Európskeho spoločenstva.

13. S účinnosťou od 1.3.2005 sa právomoc, uznávanie a výkon rozhodnutí o rodičovských právach a povinnostiach spravuje Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Uplatňuje sa vo všetkých členských štátoch Európskej únie, s výnimkou Dánska. Je záväzná a priamo vykonateľná v členských štátoch, v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva a má prednosť pred ich vnútroštátnymi právnymi normami. Rozsah pôsobnosti Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, vymedzuje jeho článok 1.

14. Článok 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 sa podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-523/07 má vykladať tak, že pojem „občianske veci“ v zmysle tohto ustanovenia sa vzťahuje aj na rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje okamžité prevzatie dieťaťa do starostlivosti inej osoby.

15. Článok 20 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 umožňuje súdom členského štátu v naliehavom prípade prijať akékoľvek ochranné opatrenie (i neodkladné opatrenie) určené na ochranu dieťaťa nachádzajúceho sa v tomto štáte, a to aj vtedy, ak podľa nariadenia majú právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu. Okrem podmienky a to, že opatrenie musí byť naliehavé, musia byť pritom splnené i ďalšie podmienky: a/ musí byť prijaté vo vzťahu k osobám, ktoré sa nachádzajú v dotknutom členskom štáte, b/ musí mať dočasnú povahu.

16. Neodkladné (predbežné) opatrenie v práve Európskeho spoločenstva predstavuje samostatný pojem, ktorý vychádza z toho, že maloleté deti potrebujú osobitnú ochranu a pomoc svojich rodičov, a ak si ju neplnia, tak pomoc štátu alebo tretích osôb, do opateru ktorých budú dočasne zverené. V zmysle článku 20 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, na prvom mieste je teda záujem maloletého dieťaťa, keďže ono samo nie je schopné si zabezpečiť ochranu svojich záujmov. V súlade so svojím znením, tento článok umožňuje prijímanie neodkladných opatrení, ale stanovených vnútroštátnou právnou úpravou.

17. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplývajú inak.

19. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

20. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

21. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

22. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

23. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

24. Zmyslom neodkladného opatrenia je neodkladná úprava pomerov medzi účastníkmi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu ich postavenia. Z neodkladného charakteru vyplýva, že pred jeho nariadením

nemusi súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Pri vydaní neodkladného opatrenia účastníci nemusia byť vypočutí. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnuté, aby v návrhu na jeho nariadenie boli opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu, v ktorých by odklad riešenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej spôsobil ujmu na právach niektorého z dotknutých účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je pritom pre súd rozhodujúcim hľadiskom, ovplyvňujúcim jeho rozhodnutie, záujem maloletého dieťaťa.

25. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých má mať miesto len tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, príp. aj zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené. Účelom je rýchlo a pružne riešiť situáciu v prípade, že je potrebný okamžitý zásah súdu do pomerov účastníkov konania, v tomto prípade do pomerov maloletých detí, s cieľom ochrany práv detí v prípade určitého konkrétneho ohrozenia.

26. Z vyššie uvedenej situácie jednoznačne vyplýva, že je naplnená prvá podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia slovenskými súdmi v zmysle čl. 20 Nariadenia Brusel II bis, lebo sa jedná o naliehavý prípad, v ktorom je vážne ohrozený priaznivý vývoj maloletej F. tým, že hrozí porušenie jej práva na vzdelanie a odopretie zákonnej povinnosti plnenia si povinnej školskej dochádzky, a tým ohrozenie najlepšieho záujmu dieťaťa. Takémuto stavu súd musí zabrániť, keďže v takomto prípade je vážne ohrozený záujem maloletého dieťaťa.

27. V prejednávanvej veci, sa v živote maloletého dieťaťa vyskytli okolnosti, ktoré bolo potrebné neodkladne riešiť zásahom tunajšieho súdu.

28. V prejednávanvej veci, okrem naliehavosti bola splnená aj ďalšia podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia a to, že dotknuté osoby (maloleté deti a navrhovateľka) sa nachádzajú na území Slovenskej republiky (čl. 40).

29. V prejednávanvej veci, je potrebné dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania. Neodkladné opatrenie má dočasný charakter. Podľa článku 20 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 platnosť neodkladného opatrenia zanikne, len čo súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považuje za primerané. Konečné rozhodnutie vo veci samej, môže teda vydať výlučne súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej. Ku dňu 23.09.2019 (dátum podania návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia), Okresný súd Trebišov nemal právomoc na rozhodnutie vo veci samej. Článok 20 Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 pritom nestanovuje časové obmedzenie, pokiaľ ide o trvanie platnosti neodkladného opatrenia. Ak súd, ktorý prijal neodkladné opatrenie, neobmedzil jeho časovú platnosť, toto opatrenie zostáva v platnosti v súlade s článkom 20 ods. 2, t. j. až kým súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, nezačne konať.

30. Podľa § 336 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej (návrh na začatie konania).

31. Keďže ku dňu 23.09.2019 tunajší súd nemal a ku dňu 1.10.2019, naďalej nemá právomoc na konanie vo veci samej, navrhovateľke neuložil, aby podala na súd na území Slovenskej republiky návrh vo veci samej.

32. Podľa § 367 ods. 3 veta prvá CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia zmarený.

33. Vzhľadom na to, že maloletá F. už fakticky navštevuje 2. ročník T., súd nenariadil výkon rozhodnutia.

34. Podľa § 367 ods. 2 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením, ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené.

35. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP v platnom znení, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v štyroch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie podľa § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Toto uznesenie v časti I. výroku je vykonateľné jeho vyhotovením.